

Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete

1085 Budapest Somogyi Béla u. 20.

T: (1)214-5842, (1)266-3464

info@pdsz.hu www.pdsz.hu

A PDSZ követelése a szakképzés megújításáért

Javaslatcsomag az újonnan felálló, immár a közoktatással közös minisztérium számára

A szakképzésben dolgozó pedagógusok, oktatók és szakmai munkatársak tapasztalatai alapján az alábbi követeléseket és reformjavaslatokat fogalmazzuk meg az új oktatásirányítás felé.

A jelenlegi rendszer túlzottan centralizált, adminisztratív terhekkkel túlterhelt, sok esetben kiszolgáltatott munkajogi helyzetet teremt, és nem biztosít megfelelő szakmai autonómiát sem az intézmények, sem az ott dolgozó pedagógusok számára.

Mindezek miatt a szakképzés átfogó szakmai és munkajogi reformja szükséges.

Első lépésekként:

1. Érdemi párbeszédet a szakmával!

Követeljük, hogy a szakképzés jövőjéről szóló döntések:

- a szakszervezetek,
- a szakmai szervezetek,
- helyben az érintettek bevonásával szülessenek meg!

2. Követeljük a MIR rendszerének azonnali visszavonását és alapvető újragondolását! Addig pedig egységesen történjen a béremelés!

Bértábla alapján történjen a bérek meghatározása, ne minőségirányítási rendszer alapján! Legyen mindenki számára – objektív szempontok alapján meghatározott bérezés, az esetleges differenciálás erre épülhessen rá, ne ez alapján történjen a bér megállapítása.

A minőségirányítás szempontjai legyenek helyben meghatározottak. A minőségbiztosítás más országokban sem jár béreltérítéssel.

A jelenlegi rendszer nem átlátható, nem kiszámítható, és túlzottan nagy teret ad az intézményvezetői szubjektivitásnak. Miközben a mérés-értékelés szükségességét nem vitatjuk – hiszen a szakmai munka értékelésére mindig lesz igény –, a mostani MIR nem biztosít valós, igazságos és ellenőrizhető visszajelzést.

Különösen elfogadhatatlan, hogy a megszerzett pontszámok tényleges anyagi hatása sok esetben minimális, miközben a bérek alakulását végül olyan szorzók határozzák meg, amelyek számítási módja nem nyilvános és nem ellenőrizhető. Ez a rendszer kiszámíthatatlanná és bizalmatlanná teszi az egész értékelési folyamatot.

A tapasztalatok szerint a közismereti tárgyakat tanító pedagógusok ebben a rendszerben különösen hátrányos helyzetbe kerülnek. Emellett egyre gyakoribb jelenség, hogy ugyanazon teljesítmény mellett is alacsonyabb pontszámok születnek, pusztán azért, mert „szigorúbb lett az értékelés”.

A MIR így nem szakmai fejlesztő eszközként működik, hanem sok helyen hatalmi és megfélemlítési eszközzé vált. Ez súlyosan rombolja a munkahelyi légkört, a bizalmat és a pedagógusok szakmai autonómiáját.

Olyan értékelési rendszerre van szükség, amely:

- átlátható,
- objektív, helyben meghatározott szempontokon alapul, amelyet az intézményvezető a helyi szakszervezettel egyeztetve terjeszt elő, és az alkalmazotti közösség fogad el,
- ellenőrizhető,
- kiszámítható,
- és nem alkalmas a munkavállalók fegyelmezésére vagy megfélemlítésére.

3. Demokratikus intézményirányítást!

Követeljük, hogy az főigazgatók, igazgatók, kancellárok (ha maradnak) esetében legyen bizalmi szavazás!

A magasabb vezetői és vezetői megbízásokba valódi beleszólása legyen:

- a tantestületnek,
- a szakszervezeteknek,
- az üzemi (majdan közalkalmazotti) tanácsnak – amennyiben ez marad
- és az alkalmazotti közösségnek.

A vezetői kinevezések szakmai alapon történjenek, ne politikai vagy lojalitási szempontok szerint.

4. Követeljük az „oktató” elnevezés megszüntetését! (helyette: pedagógus, vagy szakoktató)

Követeljük, hogy a szakképzésben dolgozók ismét „pedagógus”-megnevezést kapjanak.

A jelenlegi „oktató” megnevezés mesterségesen választja le a szakképzést a köznevelésről, és csökkenti a pedagógiai munka szakmai és társadalmi elismerését.

A szakképzésben dolgozók:

- tanítanak,
- nevelnek,
- fejlesztenek,

- mentorálnak,
- mentálhigiénés feladatokat látnak el,
- és pedagógiai munkát végeznek.

Ezért indokolt, hogy ismét pedagógusként ismerje el őket a rendszer.

5. Követeljük a túlterhelés és a munkaidőkeret rendszerének reformját!

Követeljük:

- a túlórák teljes és kötelező kifizetését,
- az éves munkaidőkeret felülvizsgálatát,
- a helyettesítéseknek az Mt. rendkívüli munkaidőre vonatkozó szabályok szerinti elszámolását és kifizetését,
- a vizsgaidőszaki feladatok munkaidőként való elismerését,
- az átlátható munkaidő-nyilvántartást.

A jelenlegi rendszer sok esetben túlterheléshez, kiégéshez és jogbizonytalansághoz vezet.

Rövidtávon pedig az alábbiak megvalósulását várjuk el:

6. Valódi támogatást az SNI és hátrányos helyzetű tanulóknak!

Elvárjuk:

- több gyógypedagógus,
- pedagógiai asszisztens,
- több fejlesztő szakember,
- kisebb osztálylétszámok, alkalmazásának lehetőségét, erre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket,
- mentálhigiénés támogatást,
- a pedagógusok szakmai segítségét, és ezzel kapcsolatos ingyenes továbbképzésben való részvétel lehetőségét,
- az SNI tanulók kettő, ill. három tanulóként történő figyelembevételét a csoportlétszámok meghatározásánál,
- az SNI és BTM nehézséggel küzdő tanulók ellátása feltételeinek biztosítását.

A jelenlegi rendszer nincs felkészülve a növekvő pedagógiai terhek kezelésére.

7. Követeljük az egységes oktatási rendszer kialakítását!

Üdvözljük, hogy a szakképzés és a közoktatás ismét egy minisztérium alá került.

Ez lehetőséget teremt arra, hogy megszűnjön a mesterséges különválasztás a két terület között.

Elengedhetetlennek tartjuk:

- az egységes pedagógiai szemlélet kialakítását,

- azonos munkajogi és szakmai garanciákat,
- az egységes előmeneteli- és illetményrendszert,
- a szakképzés teljesjogú státuszának helyreállítását az oktatásban.

8. A szakképzésben dolgozók kerüljenek vissza közalkalmazotti jogviszonyba!

Kerüljenek a szakképzésben dolgozók is ismét közalkalmazott státuszba!

Fontos hangsúlyozni, hogy a szakképzésben dolgozók nem azért keresnek többet, mert a munka törvénykönyve hatálya alatt dolgoznak, és a közalkalmazotti jogviszony sem jelentene automatikusan alacsonyabb béreket. A lényeg a nagyobb munkajogi védelem, a kiszámíthatóság és a munkavállalói garanciák visszaállítása.

Emellett szükség van egy egységes, átlátható és méltányos bérrendszerre, amely világos szabályokra épül, és ahol az esetleges differenciálás csak objektív, ellenőrizhető szempontok alapján történhet.

A jelenlegi, kizárólag Mt.-s foglalkoztatás:

- gyengíti a munkavállalói jogokat,
- növeli a kiszolgáltatottságot,
- megkönnyíti a vezetői visszaéléseket,
- bizonytalanabbá teszi a foglalkoztatást,
- és nem felel meg a pedagógusi hivatás közszolgálati jellegének.

A szakképzés pedagógiai feladatát is ellát, ezért az itt dolgozókat ugyanazok a jogok, garanciák és védelmek illessék meg, mint a közoktatásban dolgozó pedagógusokat.

9. Követeljük a centrumrendszer felülvizsgálatát és a szakmai autonómia helyreállítását!

A jelenlegi centrumrendszer túlzott centralizációt, adminisztratív terheket és ellenőrzési szemléletet eredményezett. A pedagógusoknak ismét szakmai szereplőkké kell válniuk, nem pusztán adminisztratív végrehajtókká.

Követeljük:

- a centrumok szerepének újragondolását,
- az intézményi autonómia növelését,
- a helyi szakmai döntések visszaadását az iskoláknak,
- a túlméretezett centrumok átalakítását,
- az adminisztráció csökkentését,
- a pedagógiai szabadság növelését,
- a gyakorlati oktatás megerősítését,
- a szakmai döntések decentralizálását.

10. Korszerű és igazságos szakképzési rendszert!

A rendszer biztosítsa

- a korszerű tananyagokat,
- a megfelelő tankönyvellátást,
- az átjárhatóságot a szakképzésen belül és az egész közoktatási intézményrendszerben,
- a modern infrastruktúrát,
- a digitális eszközöket,
- a jól felszerelt tanműhelyeket,
- a valós munkaerőpiaci igényekhez igazodó képzést.

Tudjanak a tanulók a tanulmányaik során átlépni más intézménytípusba! Kerüljük el a korai pályakényszert és azt, hogy egy rosszul meghozott vagy túl korán kikényszerített döntés végleg meghatározza a fiatalok életútját. Biztosítani kell az átjárhatóságot a különböző képzési formák között, hogy minden tanuló a saját fejlődési ütemének és érdeklődésének megfelelő utat találhassa meg.

A szakképzés reformját nem lehet kizárólag központi adminisztratív döntésekkel végrehajtani.

Záró üzenet

A szakképzés nem másodrendű oktatási terület.

A szakképzésben dolgozók pedagógusok, akik köznevelési feladatot látnak el, ezért ugyanaz a szakmai megbecsülés, jogi védelem és társadalmi elismerés illeti meg őket, mint a közoktatás bármely más szereplőjét.

A szakképzés jövője csak egy szakmailag autonóm, demokratikus, emberközpontú és munkavállaló-barát rendszerben képzelhető el.

2026. 05. 23.

A PDSZ Országos Választmánya